

**SPRAWOZDANIE ROCZNE Z REALIZACJI
ZADAŃ
Z ZAKRESU WSPIERANIA RODZINY
za rok 2022**

Zgodnie z art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. z 2022 r., poz. 447 z późn.zm.)

Darłowo, marzec 2023

1. Zakres przedmiotowy oraz założenia ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. *o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej* określa:

- zasady i formy wspierania rodziny przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych,
- zasady i formy sprawowania pieczy zastępczej oraz pomocy w usamodzielnianiu jej pełnoletnich wychowanków,
- zadania administracji publicznej w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej,
- zasady finansowania wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej,
- zadania w zakresie postępowania adopcyjnego.

Założeniem podstawowym ustawy jest stworzenie spójnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną, zwłaszcza jeśli ma ona trudności w wypełnianiu swoich funkcji. Chodzi o zapewnienie pomocy, która wyeliminuje groźbę zabrania dziecka rodzinie lub, w szczególnych sytuacjach, szybki powrót do rodziny po okresowym pobycie poza nią.

Kierując się tą ideą, w przepisach ustawowych duży nacisk położono na działania profilaktyczne, pomagające rodzinie w prawidłowym funkcjonowaniu i zapobiegające powstawaniu patologii.

Profilaktyka rodzinna jest realizowana przede wszystkim przez gminne i powiatowe instytucje świadczące usługi na rzecz dziecka i rodziny i jest w głównej mierze skierowana do rodzin niewydolnych wychowawczo, dotkniętych przemocą, ubogich i zagrożonych ubóstwem. Obejmuje również spokrewnione rodziny zastępcze, a także usamodzielniających się wychowanków placówek opiekuńczo – wychowawczych, rodzin zastępczych oraz rodzinnych domów dziecka.

Istotne znaczenie ma tutaj praca z rodziną, prowadzona m.in. w formie wsparcia asystenta rodziny, konsultacji i specjalistycznego poradnictwa, pomocy prawnej w zakresie prawa rodzinnego, mediacji i terapii rodzinnej oraz organizowania grup wsparcia dla rodziców.

Art. 179 ust. 1 ustawy *o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej* określa, iż w terminie do 31 marca każdego roku wójt gminy składa radzie gminy roczne sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny oraz przedstawia potrzeby w tym zakresie. Rada Gminy, biorąc pod uwagę zgłoszone potrzeby, uchwała gminne programy wspierania rodziny.

Uchwałą Nr XVI/130/2012 Rady Gminy Darłowo z dnia 30 stycznia 2012 roku wyznaczono jako podmiot właściwy do realizacji zadania z zakresu wspierania rodzin w formie organizacji pracy z rodziną Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Darłowie.

2. Zadania gminy z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

Zadania własne gminy z zakresu realizacji zadań wspierania rodziny oraz systemu pieczy zastępczej ujęte zostały w art. 176 ustawy, cyt.:

„Do zadań własnych gminy należy:

- 1) *opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;*
- 2) *tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;*
- 3) *tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:*

- a) *zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,*
  - b) *organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,*
  - c) *prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;*
- 4) *finansowanie:*
- a) *(uchylona)*
  - b) *podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,*
  - c) *kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2, ponoszonych przez rodziny wspierające;*
- 5) *współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;*
- 6) *sporządzanie, zgodnie ze wzorami udostępnionymi drogą elektroniczną przez ministra właściwego do spraw rodziny, sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego (...);*
- 7) *prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy;*
- 8) *(uchylony).*

Ponadto ustawodawca określił zakres przedmiotowy wsparcia, jakiego należy udzielić rodzinie doświadczającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Mówi o tym art. 8 ustawy:

1. *Rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych wójt zapewnia wsparcie, które polega w szczególności na:*
  - 1) *analizie sytuacji rodziny i środowiska rodzinnego oraz przyczyn kryzysu w rodzinie;*
  - 2) *wzmocnieniu roli i funkcji rodziny;*
  - 3) *rozwijaniu umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny;*
  - 4) *podniesieniu świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny;*
  - 5) *pomocy w integracji rodziny;*
  - 6) *przeciwdziałaniu marginalizacji i degradacji społecznej rodziny;*
  - 7) *dążeniu do reintegracji rodziny.*
2. *Wspieranie rodziny jest prowadzone w formie:*
  - 1) *pracy z rodziną;*
  - 2) *pomocy w opiece i wychowaniu dziecka.*
3. *Wspieranie rodziny jest prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego.*

Formy pracy, jakie mogą być prowadzone w stosunku do rodziny doświadczającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych ujęte zostały w art. 10 ust. 3 przedmiotowej ustawy:

Praca z rodziną jest prowadzona w szczególności w formie:

- 1) *konsultacji i poradnictwa specjalistycznego;*
- 2) *terapii i mediacji;*
- 3) *usług dla rodzin z dziećmi, w tym usług opiekuńczych i specjalistycznych;*
- 4) *pomocy prawnej, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego;*

- 5) *organizowania dla rodzin spotkań, mających na celu wymianę ich doświadczeń oraz zapobieganie izolacji, zwanych dalej "grupami wsparcia" lub "grupami samopomocowymi";*
- 6) *Praca z rodziną jest prowadzona także w przypadku czasowego umieszczenia dziecka poza rodziną.*

1. Realizacja budżetu w zakresie wspierania rodziny

Działalność Ośrodka Pomocy Społecznej w 2022 roku w zakresie wspierania rodziny finansowana była ze środków budżetu Gminy Darłowo.

Na realizację zadań własnych wynikających z ustawy *o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej*, Ośrodek wydatkował w 2022 roku środki finansowe w wysokości

324 636,90 zł z podziałem na niżej wymienione działania:

a) współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej (placówki)	176 810,60 zł
b) współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej (rodziny zastępcze)	33 829,11 zł
c) koszt zatrudnienia asystenta rodziny	77 747,19 zł
d) wynagrodzenia bezosobowe specjalistów zatrudnionych w GOPS Darłowo (poradnictwo specjalistyczne)	36 000,00 zł
e) szkolenia asystentów	250,00zł

2. Zadania z obszaru wspierania rodziny realizowane przez Gminę Darłowo

4.1. Dane statystyczne

W 2022r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Darłowie objął szeroko rozumianym wsparciem **523** rodziny. Najczęstszym powodem korzystania ze świadczeń pomocy społecznej była długotrwała lub ciężka choroba (**81** rodzin), posiadanie niskich dochodów (**77** rodzin) i niepełnosprawność (**62** rodziny). W 2022 r. Ośrodek ma podstawie wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 objął **46 osób**, w tym **42** najuboższych dzieci dożywianiem w stołówkach szkolnych oraz przedszkolach.

W wielu rodzinach na terenie Gminy Darłowo obserwuje się występowanie trudności, które pojawiają się na skutek czynników zewnętrznych takich jak, np. bezrobocie, długotrwała choroba, niepełnosprawność intelektualna, jak również czynników odnoszących się do właściwości osobowościowych członków rodziny takich jak: przemoc czy zaniedbywanie obowiązków.

W domach takich często dominującym problemem jest alkoholizm, złe warunki socjalno – bytowe, problemy w zakresie opieki nad dziećmi. Z kolei złe funkcjonowanie rodziny jest częstym powodem zaniedbywania przez dzieci nauki, nierealizowania obowiązku szkolnego, demoralizacji oraz niskiej samooceny. Brak odpowiedniego specjalistycznego wsparcia dla takich rodzin powoduje potencjalne zagrożenie związane z koniecznością odebrania dzieci ze środowiska naturalnego i umieszczenia ich w pieczy zastępczej.

W Gminie Darłowo w pieczy zastępczej rodzinnej i instytucjonalnej umieszczono z różnych przyczyn łącznie **13** dzieci, w tym w roku 2022 umieszczono **1** dziecko.

Z danych Zespołu Interdyscyplinarnego wynika, że w 2022r. u **5** rodzin, w których wychowywane są dzieci wszczęto procedurę „Niebieskiej Karty”.

W związku z nadużywaniem alkoholu w 2022 r. Gminna Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Darłowie przeprowadziła **67** rozmów interwencyjno – motywacyjnych z 34 osobami, w tym w **5** wskazanych rodzinach wychowywano małe dzieci.

Na terenie Gminy Darłowo funkcjonują **3** szkoły publiczne: Szkoła Podstawowa w Starym Jarosławiu, Szkoła Podstawowa w Dąbkach, Szkoła Podstawowa w Kopnicy, **3** szkoły niepubliczne: Społeczna Szkoła Podstawowa w Słownie, Społeczna Szkoła Podstawowa w Jeżyczkach, Społeczna Szkoła Podstawowa w Dobiesławiu oraz **6** oddziałów przedszkolnych. Jak wynika z danych uzyskanych od placówek oświatowych we wrześniu 2022 r. do szkół podstawowych na terenie Gminy Darłowo uczęszczało **701** dzieci, w tym do oddziałów przedszkolnych **84** dzieci oraz do przedszkoli **101** dzieci. Sfinansowano udział dzieci w: dodatkowych zajęciach wyrównawczo – korekcyjno- kompensacyjnych w ilości **20** godzin tygodniowo, gimnastyce korekcyjnej – **11,5** godziny tygodniowo, zajęciach logopedycznych – **46** godzin. W ramach wsparcia dzieci w szkołach zatrudnionych było dodatkowo: **6** pedagogów szkolnych, **9** – pedagogów specjalnych, **5** psychologów, **9** – logopedów, **14**- terapeutów pedagogicznych, **2**- terapeutów sensorycznych, **2** – socjoterapeutów, **1**- doradca zawodowy, **1** – nauczyciel wspomagający, **10** – oligofrenopedagogów.

Na terenie Gminy Darłowo działają ponadto całorocznie **24** świetlice wiejskie z programem opiekuńczo-wychowawczym, do których uczęszczało **192** dzieci. W miejscowości Rusko działa Gminny Żłobek „Dziecięcy Zakątek”, pod opieką którego przebywa **45** dzieci.

Wyszczególnienie	Stan na 31.12.2022 r.
Liczba mieszkańców Gminy Darłowo	7735
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	523
Liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych wraz z dodatkami do zasiłków rodzinnych	323
Liczba rodzin korzystających z Funduszu Alimentacyjnego	22
Liczba uczniów korzystających z pomocy materialnej	6
Liczba rodzin korzystająca z dodatku mieszkaniowego	7
Liczba dzieci zamieszkujących na terenie Gminy Darłowo w wieku 0-12	1047
Liczba dzieci zamieszkujących na terenie Gminy Darłowo w wieku 13-18	511
Liczba dzieci/młodzieży z terenu Gminy Darłowo przebywających w pieczy zastępczej instytucjonalnej i rodzinnej	13
Liczba dzieci/młodzieży z terenu Gminy Darłowo umieszczonych w pieczy zastępczej w 2022 r.	1

Przyczyny i nasilenie trudnych sytuacji życiowych rodzin pokazuje poniższa tabela (stan na 31.XII.2022r).:

Powód trudnej sytuacji życiowej	Liczba rodzin ogółem	Liczba osób w rodzinach
Ubóstwo	77	141
Sieroctwo	0	0
Bezdomność	6	6
Potrzeba ochrony macierzyństwa	14	64
w tym: wielodzietność	9	47
Bezrobocie	51	110
Niepełnosprawność	62	96
Długotrwała lub ciężka choroba	81	128
Bezradność w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego ogółem	12	42
w tym:	8	25

rodziny niepełne		
rodziny wielodzietne	0	0
Przemoc w rodzinie	0	0
Potrzeba ochrony ofiar handlu ludźmi	0	0
Alkoholizm	12	21
Narkomania	0	0
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	2	2
Trudności w integracji osób, które otrzymały status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą	0	0
Zdarzenie losowe	2	6
Sytuacja kryzysowa	1	1
Klęska żywiołowa lub ekologiczna	0	0

4.2. Realizacja zadań gminy w zakresie wspierania rodziny

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Darłowie, jako jednostka organizacyjna wspierania rodziny podejmowała w 2022 roku następujące działania:

4.2.1 Opracowanie i realizacja 3-letniego gminnego programu wspierania rodziny

W 2021 roku Ośrodek opracował Program Wspierania Rodziny dla Gminy Darłowo na lata 2022-2024, który został przyjęty Uchwałą Nr XLII.438.2021 Rady Gminy Darłowo z dnia 24 listopada 2021r.

Celem głównym Programu ustanowiono tworzenie skutecznego systemu wsparcia i opieki nad rodziną w oparciu o następujące cele operacyjne:

1. skuteczne wspieranie rodzin w prawidłowym wypełnianiu funkcji rodzicielskiej,
2. wsparcie dzieci i młodzieży zagrożonych wykluczeniem społecznym,
3. prowadzenie zintegrowanej pomocy członkom rodzin, w których występuje problem przemocy w rodzinie oraz przeciwdziałanie występowania tego zjawiska wśród mieszkańców Gminy,
4. wspieranie kadr zajmujących się pomocą rodzinie.

CEL STRATEGICZNY

„Tworzenie skutecznego systemu wsparcia i opieki nad rodziną”

CEL OPERACYJNY

1. Skuteczne wspieranie rodzin w prawidłowym wypełnianiu funkcji rodzicielskiej

ZADANIA	REALIZATORZY I PARTNERZY	WSKAŹNIKI EWALUACJI	PRZEWIDYWANE EFEKTY
1.1. Promowanie zdrowego modelu życia i pozytywnych wzorców rodziny	GOPS w Darłowie Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Darłowie	- liczba zorganizowanych wydarzeń promujących dobry model rodziny – 1 (projekt socjalny pn. „Rodzina - w niej jest siła” – 25 osób: 1 x spotkanie z profilaktykiem dla dzieci i	Aktywizacja zawodowa osób z małymi dziećmi, możliwość powrotu na rynek pracy. Przyciągnięcie nowych mieszkańców dzięki rozwojowi mieszkalnictwa. Wyjście rodzin z kryzysu. Wzmocnienie wizerunku rodziny. Rozwinięcie kompetencji

		młodzieży, 2 x warsztaty z animatorem zabaw, 2 x wyjazdy integracyjne.	opiekuńczo-wychowawczych rodziców. Poprawa funkcjonowania rodziny. Zwiększenie świadomości społecznej w zakresie zadań realizowanych przez asystentów rodziny. Zapewnienie bezpieczeństwa socjalnego i emocjonalnego dzieciom umieszczonym w pieczy zastępczej instytucjonalnej i rodzinnej. Zwiększenie dostępu rodzinom wielodzietnym do usług podmiotów uczestniczących w programie poprzez udzielenie ulg i zniżek. Promowanie Karty Dużej Rodziny i Lokalnej Karty Dużej Rodziny.
1.2. Wspieranie działań profilaktycznych i wczesnej interwencji w rodzinie	GOPS w Darłowie Zespół Interdyscyplinarny, GKRPA, Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Darłowie,	- realizowano w 6 placówkach oświatowych rekomendowane programy profilaktyczne, ukierunkowane na rozwijanie umiejętności rodziców, poprawy klimatu szkoły oraz rozwijania umiejętności psychospołecznych uczniów: Domowi Detektywi, Fantastyczne Możliwości, Unplugged, wsparciem objęto dzieci w klasach od 4-8 ok. 300 uczniów i ich rodziców	
1.3. Wprowadzenie kursów dla rodzin na terenie Gminy przy współpracy z Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną	GOPS w Darłowie Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Darłowie, PCPR Sławno	- liczba rodziców objętych działaniami edukacyjnymi przez GOPS i PPPP (porady, pomoc indywidualna, warsztaty) - 105	
1.4. Wspieranie rozwoju mieszkalnictwa dla rodzin w kryzysie (np. chronionego, treningowego oraz budowy mieszkań komunalnych i socjalnych)	GOPS w Darłowie Urząd Gminy Darłowo	- liczba podjętych działań wspierających rozwój mieszkalnictwa – 1 (umieszczono 1 rodzinę objętą wsparciem asystenta rodziny w mieszkaniu socjalnym) - liczba mieszkań socjalnych i komunalnych w zasobie gminy - 13 - liczba osób oczekujących na mieszkania socjalne i komunalne - 9	
1.5. Utrzymanie usług wspierających rodzinę w opiece nad dzieckiem do lat 3 w formie publicznego żłobka	publiczne żłobki komórka organizacyjna Urzędu Gminy Darłowo ds. oświaty i spraw społecznych	- liczba utworzonych miejsc opieki dla dzieci do lat 3 - 1 - liczba dzieci korzystających z usług żłobka – 45 - liczba opiekunów dziecięcych w żłobku – 6 - liczba korzystających z dofinansowania do pobytu dziecka w żłobku - 25	

<p>1.6.Upowszechnianie funkcji asystenta rodziny</p>	<p>GOPS w Darłowie</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba zatrudnionych asystentów rodzin - 1 - liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny - 8 - liczba rodzin, które nabyły umiejętności samodzielnego funkcjonowania i rozwiązywania problemów - 2 - liczba rodzin objętych monitoringiem sytuacji dziecka z rodziny dysfunkcyjnej po zakończeniu współpracy z asystentem - 2 - liczba rodzin współpracujących z podmiotami realizującymi zadania pieczy zastępczej w celu powrotu dziecka do rodziny zastępczej – 8 	
<p>1.6. Zabezpieczenie środków w budżecie na finansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, placówce opiek. – wych., rodzinnym domu dziecka itp.</p>	<p>GOPS w Darłowie Urząd Gminy Darłowo</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba dzieci umieszczonych w pieczy rodzinnej i instytucjonalnej - 13 piecza rodzinna 9 piecza instytucjonalna 4 - wysokość poniesionych środków piecza zastępcza 33 821,51 zł piecza instytucjonalna 176 810,60 zł 	
<p>1.8.Zwiększenie dostępności do specjalistycznego poradnictwa rodzinnego, umożliwiającego korzystanie z różnorodnych form wsparcia przez osoby objęte wsparciem asystenta rodziny</p>	<p>GOPS w Darłowie Jednostki ochrony zdrowia Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Darłowie Organizacje pozarządowe</p>	<ul style="list-style-type: none"> - liczba grup wsparcia – 3 - liczba grup samopomocowych - 5 - liczba osób uczestnicząca w grupach wsparcia i grupach samopomocowych - 32 - liczba osób korzystających z konsultacji i poradnictwa specjalistycznego: poradnictwo rodzinne – 16 rodzin, 92 porady, wsparcie i pomoc psychologiczna – 23 rodziny, 36 konsultacji, - liczba osób korzystających z usług dla rodzin z dziećmi, w tym usługach opiekuńczych i specjalistycznych – 14 osób (838 świadczeń) - liczba rodzin korzystających z pomocy 	

		prawnej, szczególnie w zakresie prawa rodzinnego (porady radcy prawnego UG Darłowo) – 100 godzin porad dla ok. 150 osób	
1.9. Podniesienie jakości systemu wsparcia rodziny z dzieckiem niepełnosprawnym	GOPS w Darłowie	- liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny w świetle ustawy „Za życiem” – 0 - liczba złożonych wniosków do PCPR – 48 - wysokość środków finansowych z budżetu Gminy Darłowo na dowozy osób niepełnosprawnych do ŚDS w Sławnie i Warsztaty Terapii Zajęciowej w Sławnie – 75 422,44 zł	
1.10. Promowanie funkcji rodziny wspierającej i ustanawianie rodzin wspierających	GOPS w Darłowie Zespół kuratorskiej służby sądowej	- liczba inicjatyw promujących rodzinę wspierającą - 3 - liczba rodzin objętych wsparciem rodziny wspierającej - 0 - liczba zawartych umów - 0	
1.11 Rozwijanie systemu ulg skierowanych do rodzin wielodzietnych i promocja rodziny wielodzietnej	GOPS w Darłowie	- liczba wydanych Ogólnopolskich Kart Dużej Rodziny tradycyjnych – 266 szt. elektronicznych – 270 szt. - liczba rodzin korzystających z Karty Dużej Rodziny 3+ Gminy Darłowo – 16 rodzin (78 kart) - liczba rodzin, którym przyznano ulgi z tytułu Karty Dużej Rodziny 3+ Gminy Darłowo – 49 rodzin - wysokość środków finansowych wydatkowanych z budżetu Gminy Darłowo na ulgi w ramach Karty Dużej Rodziny 3+ Gminy Darłowo – 19 723,34 zł	

CEL OPERACYJNY

2. Wsparcie dzieci i młodzieży zagrożonych wykluczeniem społecznym

ZADANIA	REALIZATORZY I PARTNERZY	WSKAŹNIKI EWALUACJI	PRZEWIDYWANE EFEKTY
2.1. Zapewnienie	Placówki oświatowe na	- liczba dzieci	Zmniejszenie liczby dzieci objętych

szerszego wsparcia psychologa dla dzieci w szkołach	terenie Gminy Darłowo	korzystających ze wsparcia psychologa w szkole - 86	wsparciem psychologicznym. Zmiana stereotypowego myślenia o dzieciach pochodzących z rodzin ubogich lub potrzebujących wsparcia. Ograniczenie głębokości ubóstwa. Wyrównywanie dochodu rodzin z dziećmi korzystających z pomocy GOPS co najmniej do poziomu minimum egzystencji. Budowanie bezpieczeństwa socjalnego rodzin z terenu Gminy Darłowo. Zapewnienie dzieciom i młodzieży ciepłego posiłku w ciągu dnia.
2.2. Wspieranie programów i inicjatyw mających na celu przeciwdziałanie niedostosowaniu społecznemu (np. uzależnienia, zachowania przestępcze) wśród dzieci i młodzieży	GKRPA GOPS Darłowo Komisariat Policji w Darłowie Placówki oświatowe Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Darłowie	- liczba wspartych programów i inicjatyw mających na celu przeciwdziałanie niedostosowaniu społecznemu – 5 - „Reaguj na przemoc” - „Bezpieczne ferie” - „Kręci mnie bezpieczeństwo nad wodą” - „Bezpieczeństwo na drogach” - Kampania promująca rodzicielstwo zastępcze (22 wpisy w mediach społecznościowych, 2 spotkania promocyjne)- Promocja projektu Regionalnego centrum Kryzysowego (27 wpisów w mediach społecznościowych, 5 spotkań promujących)	
2.3. Stworzenie wykazu specjalistów z zakresu pomocy dzieciom i młodzieży	Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Darłowie Placówki oświatowe GOPS Darłowo	- liczba dzieci, które skorzystały z poradnictwa psychologiczno-psychiatrycznego - 22	
2.4. Zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom potrzebującym	GOPS w Darłowie Komórka organizacyjna Urzędu Gminy Darłowo ds. oświaty, spraw społecznych i świetlic	- liczba i formy udzielonej pomocy w GOPS w Darłowie pieniężne: zasiłek stały – 44 osoby (389 świadczeń) zasiłek okresowy – 51 osób (220 świadczeń) zasiłek celowy specjalny – 19 osób (20 świadczeń) niepieniężne: schronienie – 4 osoby (16 świadczeń) posiłki – 46 osób (4822 świadczeń), w tym dla dzieci – 42 osoby sprawienie pogrzebu – 2 osoby odpłatność gminy za pobyt w DPS – 13 osób (126 świadczeń) - liczba rodzin korzystających z pomocy GOPS w Darłowie - 523 - liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych wraz z dodatkami - 323 - liczba rodzin korzystających ze	

		<p>świadczeń funduszu alimentacyjnego - 22</p> <p>- liczba przyznanych stypendiów szkolnych – 23</p> <p>- liczba przyznanych zasiłków (pomoc materialna dla uczniów) - 29</p> <p>- kwota wypłaconych stypendiów naukowych – 17 584,00zł</p> <p>- kwota wypłaconych stypendiów motywacyjnych za naukę – 138 250,00 zł</p> <p>- kwota wypłaconych stypendiów socjalnych – 7 268,00 zł</p> <p>- kwota wypłaconych stypendiów i zasiłków szkolnych dla uczniów z Ukrainy – 3 594,00 zł</p>	
2.5. Objęcie dożywianiem dzieci i młodzieży szkolnej	GOPS w Darłowie placówki oświatowe, przedszkola publiczne i niepubliczne, żłobek	- liczba dzieci objętych dożywianiem w szkołach w ramach Programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023- 42 , w tym: szkoły podstawowe – 13 szkoły ponadpodstawowe - 29	
2.6. Monitorowanie zachowań o charakterze patologicznym w środowisku szkolnym oraz podejmowanie działań interwencyjnych i zapobiegawczych mających na celu eliminowanie tego rodzaju niepożądanych zachowań wśród uczniów	Komisariat Policji w Darłowie GKRPA GOPS w Darłowie Placówki oświatowe	- liczba interwencji podjętych w szkołach w celu eliminowania niepożądanych zachowań wśród uczniów - 216	
2.7. Działania w kierunku organizacji alternatywnych form spędzania wolnego czasu przez dzieci i młodzież	Placówki oświatowe Placówka Wsparcia Dziennego w Drozdowie Komórka organizacyjna Urzędu Gminy Darłowo ds. oświaty, spraw społecznych i świetlic	- liczba rodzin objętych wsparciem organizacji czasu wolnego - 14 - liczba dzieci uczęszczających do 24 świetlic wiejskich - 192	
2.8. Dalsze wsparcie funkcjonowania Placówki Wsparcia Dziennego w Drozdowie	Placówka Wsparcia Dziennego w Drozdowie	- liczba dzieci korzystających z zajęć oferowanych przez Placówkę Wsparcia Dziennego w Drozdowie 14 - rodzaje zajęć oferowane przez placówkę wsparcia	

		dziennego: zajęcia opiekuńcze, z elementami socjoterapii, okolicznościowe wg. kalendarza (Dzień Babci i Dziadka, Dzień Mamy, Dzień Ojca, Dzień Dziecka itp.), kulinarne, pomoc w odrabianiu lekcji, gry i zabawy ruchowe na świeżym powietrzu, zajęcia plastyczne.	
--	--	--	--

CEL OPERACYJNY

3. Prowadzenie zintegrowanej pomocy członkom rodzin, w których występuje problem przemocy w rodzinie oraz przeciwdziałanie występowania tego zjawiska wśród mieszkańców Gminy

ZADANIA	REALIZATORZY i PARTNERZY	WSKAŹNIKI EWALUACJI	PRZEWIDYWANE EFEKTY
3.1. Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie	GOPS w Darłowie	- liczba osób objętych poradnictwem w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie - 99	Zmniejszenie przypadków występowania przemocy w rodzinie. Większa świadomość mieszkańców na temat przemocy w rodzinie, możliwości otrzymania odpowiedniego wsparcia ofiarom przemocy. Poprawa zdrowia fizycznego i psychicznego społeczeństwa.
3.2. Prowadzenie zajęć edukacyjnych dla dzieci, młodzieży i dorosłych w zakresie przemocy	GOPS w Darłowie Komisariat Policji w Darłowie	- liczba sprawców przemocy realizujących Program korekcyjno – edukacyjny dla osób stosujących przemoc w rodzinie - 2 - realizacja w 6 szkołach podstawowych rekomendowanych przez ORE programów profilaktycznych: Debata, Domowi Detektywi, Fantastyczne Możliwości	
3.3. Prowadzenie działań profilaktycznych wśród dzieci, młodzieży i dorosłych dotyczących przeciwdziałania przemocy fizycznej i psychicznej	GOPS w Darłowie Placówki oświatowe Komisariat Policji w Darłowie	- liczba założonych Niebieskich Kart – 7 - liczba spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego – 4 - liczba spotkań Grup Roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego - 46	
3.4. Realizacja programów i kampanii zwracających uwagę na problem przemocy, brak reakcji społeczeństwa oraz brak zaufania do policji	GOPS w Darłowie GKRPA Placówki Oświatowe Komisariat Policji w Darłowie	- liczba kampanii społecznych – 4 „Reaguj na przemoc” „Obchody Międzynarodowego Dnia Bez Przemocy” Kampania dot. przeciwdziałania przemocy Regionalnego Centrum Kryzysowego Konferencja podsumowująca projekt	

		„Razem wzmocnieni pozytywnie”	
CEL OPERACYJNY			
4. Wspieranie kadr zajmujących się pomocą rodzinie			
4.1. Zatrudnienie wystarczającej liczby pracowników socjalnych zgodnie z art. 110 ust. 11 ustawy o pomocy społecznej	GOPS w Darłowie	- liczba zatrudnionych pracowników socjalnych - 4	Zwiększenie skuteczności pomocy osobom i rodzinom. Wzrost kompetencji osób profesjonalnie zajmujących się pomaganiem. Zmniejszenie zagrożenia wypaleniem zawodowym. Zwiększenie liczby osób korzystających z superwizji.
4.2 Wspieranie osób profesjonalnie zajmujących się pomaganiem poprzez umożliwienie udziału w szkoleniach, warsztatach, superwizjach zewnętrznych oraz grupach ewaluacyjnych.	GOPS w Darłowie GKRPA placówki oświatowe	- liczba przeprowadzonych szkoleń, warsztatów, superwizji oraz grup ewaluacyjnych - 7	

4.2.2. Tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych poprzez:

4.2.2.1 zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa

W 2022 roku Ośrodek zatrudniał jednego asystenta rodziny na podstawie umowy o pracę w systemie zadaniowego czasu pracy. Osoba zatrudniona posiadała stosowne kwalifikacje określone w art. 12 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Nie łączyła swoich zadań z wykonywaniem pracy socjalnej czy prowadzeniem postępowań w ramach świadczeń rodzinnych i świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Asystent w roku objętym sprawozdaniem pracował w różnym okresie z **8** rodzinami, które wychowywały **18** małoletnich dzieci, przy czym nie przekroczono limitu rodzin przypadającego na jednego asystenta, określonego w art. 15 ust. 4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W jednym przypadku sąd rodzinny zobowiązał rodzinę do pracy z asystentem rodziny; pozostałym rodzinom asystent został przydzielony na wniosek pracownika socjalnego, po wcześniejszy wyrażeniu zgody przez rodzinę. Monitoringiem po zakończeniu współpracy z asystentem objęto **2** rodziny, w których wychowywało się **3** dzieci.

Rola asystenta rodziny w udzielaniu wsparcia ww. rodzinom polegała m.in. na:

- opracowaniu i realizacji planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym, a także dokonywaniu okresowej oceny sytuacji rodziny,
- udzielaniu pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego,
- udzielaniu pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych, wychowawczych z dziećmi,
- wspieraniu aktywności społecznej rodzin,
- motywowaniu członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych,
- udzielaniu pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymaniu pracy zarobkowej,
- udzielaniu wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych,
- prowadzeniu indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci,
- prowadzeniu dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną,
- prowadzeniu działań zaradczych w sytuacjach kryzysowych,
- reprezentowaniu interesów rodziny w instytucjach publicznych, placówkach,
- przeprowadzaniu zajęć profilaktycznych, edukacyjnych.

W 2022 roku asystent zakończył pracę z **4** rodzinami ze względu na osiągnięcie efektów pracy zaplanowanych w planie pracy (2 rodziny) oraz rezygnacji ze współpracy z asystentem (2 rodziny).

W roku ubiegłym z poradnictwa specjalistycznego świadczonego przez specjalistów (prawnik, pedagog specjalny, psychoterapeuta uzależnień, specjalista ds. przeciwdziałania przemocy) skorzystało **189 rodzin**, udzielono **228 konsultacji**.

4.2.2.2 organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających

W ramach założeń ustawy w dalszym ciągu nie udało się zrekrutować rodzin wspierających dla osób z problemami opiekuńczo –wychowawczymi z terenu gminy Darłowo pomimo umieszczonego ogłoszenia na stronie internetowej GOPS w Darłowie o możliwości zawarcia umowy w ww. zakresie.

4.2.2.3 prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci

W celu wykonywania zadań własnych gminy w zakresie pomocy w opiece i wychowaniu dziecka na mocy uchwały Nr IX.74.2019 Rady Gminy Darłowo z dnia 31 maja 2019 roku utworzono na terenie gminy Darłowo placówkę wsparcia dziennego prowadzoną w formie opiekuńczej z siedzibą w miejscowości Drozdowo 15.

Placówka wsparcia dziennego działa od dnia 4 lipca 2019 roku w ramach struktury Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Darłowie. Świetlica przeznaczona jest dla dzieci i młodzieży w szczególności z rodzin przeżywających trudności w pełnieniu funkcji opiekuńczo – wychowawczych. Funkcjonuje od poniedziałku do piątku w godzinach od 11:00 do 19:00.

4.2.3. Tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny

W 2022 roku osoba zatrudniona na stanowisku asystenta rodziny uczestniczyła w następujących szkoleniach:

- „Zadania asystenta rodziny w dobie działań wojennych na Ukrainie”,
- „Problemy związane ze skutkami pandemii u dzieci i młodzieży”,

- „Szkolenie dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego”.

4.2.4. Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo – wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym

Obowiązek współfinansowania pobytu dziecka w pieczy zastępczej wprowadza art. 191 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Zgodnie z nim gmina właściwa ze względu na miejsce zamieszkania dziecka (przed umieszczeniem go po raz pierwszy w pieczy zastępczej) wspólnie z powiatem ponosi koszty jego pobytu m.in. w placówkach opiekuńczo – wychowawczych, rodzinnych domach dziecka i rodzinach zastępczych. Obowiązek dotyczy dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej po 1 stycznia 2012r.

W przypadku umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej albo rodzinnym domu dziecka gmina ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 1) 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 2) 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 3) 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej.

Natomiast w przypadku umieszczenia dziecka w placówce opiekuńczo – wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym gmina ponosi odpowiednio wydatki w wysokości:

- 1) 10% - w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 2) 30% - w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 3) 50% - w trzecim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej

- średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka albo środków finansowych na utrzymanie dziecka w placówce opiekuńczo – wychowawczej typu rodzinnego oraz środków finansowych na bieżące funkcjonowanie tej placówki.

Zgodnie z Zarządzeniem Nr 14/2022 Starosty Sławieńskiego z dnia 24 lutego 2022 r. w sprawie ustalenia średnich miesięcznych wydatków przeznaczonych na utrzymanie dziecka w placówkach opiekuńczo – wychowawczych działających na terenie Powiatu Sławieńskiego w 2022 r. ustalono średnie miesięczne wydatki przeznaczone na utrzymanie dziecka w placówkach w wysokości:

- 1) Dom Dziecka Nr 1 im. Janusza Korczaka w Darłowie – 7.042,30 zł,
- 2) Dom Dziecka Nr 2 im. Janusza Korczaka w Darłowie – 7.042,30 zł,
- 3) Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza Nr 1 w Sławnie – 7.311,60 zł,
- 4) Placówka Opiekuńczo – Wychowawcza Nr 2 w Sławnie – 7.311,60 zł.

W 2022 roku Gmina Darłowo, w związku z realizacją powyższego zadania współfinansowała pobyt 13 dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej zgodnie z niżej wymienionym zestawieniem:

Lp.	wydatki na opiekę i wychowanie dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej	liczba dzieci	wydatki poniesione przez gminę
1.	placówki opiekuńczo - wychowawcze	4	176 810,60 zł
2.	rodziny zastępcze	9	33 829,11 zł
	ogółem	13	210 639,71 zł

2.2.5. Sporządzanie sprawozdań rzeczowo –finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust 3

Ośrodek realizował powyższe zadanie, sporządzając sprawozdania z zakresu wspierania rodziny (półroczne i roczne) za rok 2022 i przesyłając je właściwemu wojewodzie, z wykorzystaniem Centralnej Aplikacji Statystycznej.

W 2022 roku Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Darłowie sporządził i przekazał dwa sprawozdania rzeczowo – finansowe za okres od 1 stycznia do 30 czerwca 2022 r. oraz od 1 lipca do 31 grudnia 2022 r. do Wydziału Polityki Społecznej Zachodniopomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Szczecinie.

2.2.6. Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej

Monitoring sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej prowadzony był na bieżąco zarówno przez asystenta rodziny jak i pracowników socjalnych w formie wizyt w terenie, pracy socjalnej, kierowania do specjalistów (poradnictwo prawne, w szczególności w zakresie poradnictwa rodzinnego i opiekuńczego) oraz na posiedzeniach grup roboczych Zespołu Interdyscyplinarnego. Dokumentowany był przez asystenta na drukach karty pracy z rodziną, a przez pracowników socjalnych na kartach pracy socjalnej w ramach dodatkowych wizyt/odwiedzin w środowisku.

Ośrodek Pomocy Społecznej uzyskuje informacje o sytuacji dzieci z rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych, podczas przeprowadzania wywiadów środowiskowych, od sąsiadów, z pracy socjalnej oraz informacji telefonicznych osób zgłaszających problem anonimowo.

3. Potrzeby związane z realizacją zadań z zakresu wspierania rodziny

Obowiązująca od 1 stycznia 2012 roku ustawa *o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej* nakładając na gminę nowe zadania nałożyła jednocześnie obowiązek finansowania realizacji tych zadań w znacznym zakresie. W ustawie przewidziano wprowadzenie mechanizmu wsparcia finansowego jednostek samorządu terytorialnego środkami z budżetu państwa, jednakże z roku na rok są one coraz bardziej ograniczane. Mając na uwadze powyższe większość realizowanych działań gmina będzie musiała finansować we własnym zakresie, zabezpieczając na ten cel środki w budżecie.

Rok 2023 będzie kontynuacją prowadzonych działań w zakresie tworzenia systemu opieki oraz pomocy rodzinie znajdującej się w trudnej sytuacji, która nie wykonuje swoich funkcji rodzicielskich w sposób prawidłowy oraz zapewnia rodzinie z problemami potrzebnego wsparcia.

Zgodnie z art. 179 ust. 1 ustawy *o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej* przedstawia się następujące potrzeby w powyższym zakresie:

- 1) kontynuacja realizacji 3-letniego Programu Wspierania Rodziny dla Gminy Darłowo na lata 2022-2024 przyjęto Uchwałą Nr XLII.438.2021 Rady Gminy Darłowo z dnia 24 listopada 2021 roku,

- 2) kontynuacja zadania związanego z zapewnieniem rodzinom przeżywającym trudności wychowawcze wsparcia i pomocy ze strony asystenta rodziny – utrzymanie zatrudnienia asystenta rodziny,
- 3) podnoszenie kwalifikacji przez pracowników Ośrodka, a także innych specjalistów zajmujących się pracą z rodziną, pracujących w instytucjach i organizacjach funkcjonujących na terenie gminy Darłowo. Zapewnienie pracownikom socjalnym i asystentowi rodziny pracy pod superwizją,
- 4) zapewnienie środków finansowych na współfinansowanie pobytu dzieci z terenu naszej gminy w systemie pieczy zastępczej,
- 5) zapewnienie środków finansowych na bieżącą działalność Placówki Wsparcia Dziennego w Drozdowie,
- 6) zapewnienie środków finansowych na sfinansowanie poradnictwa specjalistycznego dla rodzin przeżywających trudności opiekuńczo – wychowawcze lub będących w kryzysie,
- 7) zapewnienie środków finansowych związanych z udzieleniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2 ponoszonych przez rodziny wspierające,
- 8) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.